

[Hedelund.]

og da var man ikke saa øm overfor Statskassen; nu hedder Finansministeren Bramsnæs, og nu er der lukket af.

Jeg vil hævde, at enhver Amts- og Sognkommune nu med sin Andel i Motorprovenuet som Sikkerhed kan laane det samme Beløb og paa de samme Betingelser, som de vil kunne ad den Omvej, der anvises her, den Omvej, som hedder Statsobligationer; jeg tror, at de fleste Sognkommuner og Amtskommuner vil bede sig fritaget for dette Omsvøbsdepartement, og at de med Hensyn til deres Laanetransaktioner vil bevare deres Selvstyre som paa saa mange andre Omraader. Jeg skal i denne Forbindelse se fuldstændig bort fra det nye Princip, man her kommer ind paa, at Staten skal optage Laan for at udlaane til Kommunerne, et Princip, som de Radikale selv gik imod i 1919, da de ikke var en Part af Regeringen, men da de var hele Regeringen.

Et andet Spørgsmaal rejser sig ved dette Forslag til en Laanelov, og det er dette: Er der saa taget særligt Hensyn til de daarligt stillede Kommuner? Og ved de daarligt stillede Kommuner vil man i denne Forbindelse forstaa de Kommuner, som er forholdsvis langt tilbage med Gennemførelsen af deres Vejarbejder. Det kunde der endda være nogen Mening i. Men det er der heller ikke, og her støder man efter min Mening paa en Urimelighed, idet der i § 2 staar, at en Kommune kan faa Del i disse Beløb,

„naar den i øvrigt i det paagældende Finansaar udfører Vejarbejder til et Beløb, som ikke ligger under Kommunens gennemsnitlige regnskabsmæssige Udgifter til Vejvæsenet ifølge de 3 sidst aflagte Aarsregnskaber“.

Det vil med andre Ord sige, at man vil tvinge disse Kommuner til at foretage en Fordobling af de Beløb, de skal anvende i saa Henseende. Man kan ogsaa her se, at der fra Statens Side er gjort et Indgreb i Kommunernes Selvstyre, de kan ikke selv bestemme, hvor lidt eller hvor meget de vil laane. De, der i de 3 Aar har anvendt meget paa disse Vejarbejder, kan faa meget; og de, der har anvendt lidt, kan faa lidt, hvilket synes at være et ganske urimeligt Forhold; man skulde dog rent fornuftmæssigt mene, at det maatte være ganske omvendt.

Det vil sige, at der med Hensyn til Anbringelse af Laanet tages mest Hensyn til de bedst stillede. Det plejer jo i og for sig ikke at være det, man kalder god social-

demokratisk-radikal Politik, dog skal jeg indrømme, at der er taget et vist Hensyn, hvis jeg forstaaer Lovforslagets § 7 ret. Men hvis jeg forstaaer den ret, kan jeg ikke se rettere end, at den kommer til at virke som en Uretfærdighed; for hvorfor skal de, der ikke vil laane, fordi de har bragt deres Forhold i nogen Grad i Orden, være med til at betale derved, at deres Provenu formindskes? Med andre Ord, man tvinger dem, der ikke vil bruge Loven, men som i øvrigt ønsker at opretholde deres Vejbudgetters Størrelse, til at gaa over til en forøget Skatteudskrivelse.

Hvis man nu vil betragte Forslaget ud fra den Opfattelse og kunde dele den Opfattelse, som den højtærede Minister har givet Udtryk for i Bemærkningerne til Lovforslaget, hvor han siger, at Regeringen ogsaa har haft for Øje at søge at lette de Byrder, som Arbejdsløsheden forarsager, saa vilde der jo dog være en Realitet i Forslaget. Men der vil jeg sige, at vi fra vor Side har absolut ikke nogen som helst Tro i saa Henseende, og jeg skal nævne hvorfor.

For det første kan man anføre, hvad der ogsaa blev stærkt fremhævet, da vi forrige Gang havde Lovforslaget til Behandling, at det forcerede Arbejde skaber Vanskeligheder med Hensyn til Tilvejebringelse af Materiale, og jo stærkere dette Arbejde forceres, i desto højere Grad vil man være udsat for at skulle gribe til at foretage Indkøb af Materiale i Udlandet, og man maa altsaa da ogsaa lade en Del af disse Penge gaa til Udlandet. Nu har Forholdene paa Grund af den forstandige og rolige Udvikling i det hele formet sig saaledes, at vi i de fleste Tilfælde ogsaa er i Stand til at producere de Materialer, der er Tale om.

For det andet anfører den højtærede Minister i Lovforslagets § 1, at disse Arbejder fortrinsvis skal udføres i Vinterhalvaaret. Men jeg tror, enhver, der har en lille Smule Forstand paa Vejarbejder, vil indrømme mig, at Vejarbejder om Vinteren for det første er de vanskeligste, de dyreste og dem, der giver det daarligste Resultat, og dernæst ligger det jo ogsaa saaledes, at Vejforholdene om Vinteren i allerhøjeste Grad kan lægge sig hindrende i Vejen netop for Vejarbejders Udførelse. Jeg behøver kun at minde om en Vinter som den sidste; da var der jo Maaneder, i hvilke det var ganske udelukket at foretage blot den simpleste Form for Vejarbejder.

Og endelig kommer Fordelingen af de 75 Mill. Kr. Den største Arbejdsløshed har vi jo inde omkring ved Byerne, i selve